

Jeg vilde derfor sætte Pris paa, om Aktstykkerne, i Lighed med hvad der tidligere er sket under saa opsigtsvækkende Sager, bleve fremlagte til behageligt Gennemsyn for de Medlemmer, som interessere sig saa meget derfor, at de ville læse dem igennem. Først derigennem kan man danne sig en nogenlunde klar Dom over Sagen. Det skete ved den opsigtsvækkende Dom over Ingeniørerne i sin Tid; da forlangte man det herfra, og Akterne bleve da lagte frem til Gennemsyn i et Værelse, og der var mange Medlemmer, som gennemsaa dem. Det beroligede ikke blot Sindene, men ogsaa en stor Del af Rigsdagsmændene, som fik Lejlighed til at se, at selv om deres Sympati var for de Mænd, der vare blevne straffede, og selv om de havde ondt ved at forlige sig med de strenge Straffe, saa kunde de dog forstaa, at Krigsretten havde været nødt til at dømme, som den havde gjort, og det er ikke uden Betydning.

Nu er det ganske vist sagt her, saavel af den ærede Ordfører som af den sidste ærede Taler, at de tvivlede ikke om, at Krigsretten havde dømt, som den maatte, og de søgte derfor at angribe Systemet og give det Skyld for, at Dommen blev saaledes. Jeg tror ikke, det er rigtigt. Systemet er vel heller ikke jeg fornøjet med. Det ærede Medlem for Sorø (Zahle) holdt en lang Tale om Scheel, aabenbart fordi han ikke var forberedt paa det, for ellers synes jeg ikke, at Scheels Virksomhed paa dette Omraade havde saa stort at betyde (Afbrydelse af Zahle). Jeg frakender ham ikke al Anerkendelse, saa det ærede Medlem behøver ikke straks at blive saa echaufferet derover. Det ærede Medlem omtalte ogsaa Bojsens Forslag. Jeg havde den Ære at sidde i Udvalget angaaende dette Forslag, og jeg delte den Opfattelse, som jeg tror, der er mange, der dele, at det gjaldt om at ordne det saaledes, at der blev en Forsvarer; der kan være begge Dele, baade Forsvarer og Anklager, men navnlig en Forsvarer. Systemet gik den Gang ud paa — hvad jeg tror, at det ærede Medlem ikke huskede —, at en Officer ved det vedkommende Regiment skulde forsvare den anklagede, saaledes som det for øvrigt er i Tyskland. Grunden, hvorfor det strandede, skal jeg lade ligge, men Uoverensstemmelsen i Udvalget bestod ikke i, at der ingen Forsvarer skulde være, men bestod i, at jeg uvægerligt forment, at Forsvareren skulde kommanderes dertil, for at man ikke skulde risikere, hvis han førte Forsvaret særlig

intensivt i en for de overordnede uheldig Sag, at komme til at lide derved. Den daværende Krigsbestyrelse holdt imidlertid paa, at Forsvareren skulde melde sig frivillig. Derimod har det ærede Medlem for Sorø Ret i, at den Ret, den anklagede har til at indgive Forsvarsskrift, ikke bliver benyttet — jeg ved ikke, om der blev sagt „ikke“ eller „aldrig“ eller „sjældent“. Men det er rigtigt, at den bliver sjældent benyttet, og den er ogsaa lidt vanskelig at benytte, da man ikke ret vel kan vente, at mange selv kunne skrive et saadant Indlæg; en civil Sagfører kan overhovedet ikke gøre det, hvis han ikke i det mindste selv har været Befalingsmand; der vil derfor kun kunne være Tale om, at Befalingsmænd eller Auditøren kan gøre det. Og det hænder nu og da.

Jeg vil, da vi nu maaske nærme os til Forelæggelsen af Forslag til en ændret militær Retspleje, benytte Lejligheden til at sige, at saa længe jeg ikke ser noget bedre —, og da jeg ikke kender de Forslag, der foreligge, kan jeg ikke udtale mig om dem —, vil jeg fremdeles være stemt for, at man gaar til den Forandring i det bestaaende, at Forsvarer og Anklager ikke skal være en og samme Person. Jeg siger det ikke, fordi jeg i min lange Virksomhed paa dette Omraade har haft Grund til at tro, at Auditørerne med Villie have forurettet nogen, jeg skulde tværtimod være tilbøjelig til at tro, at de snarere, angste for at komme til at forurette nogen, have søgt at værne de anklagede det mest mulige. Men i hvert Fald er det et System, som alle have brudt Staven over, og jeg gør det ubetinget ogsaa.

Hvad den foreliggende Sag angaar, saa er den jo højst beklagelig, men jeg gentager, at man kan jo ikke dømme uheldet om den, før man faar Aktstykkerne at se. Hvad de paagældende Personer angaar, maa jeg dog sige, at naar man kan erhverve sig en saadan Straffeliste, saa maa det ubetinget være nogle meget slemme nogle. Jeg har været tjenstgørende Officer i 35 Aar, og jeg har yderst sjældent set en Liste af et saa uhyre Omfang; det er dog noget af det groveste, og det forundrer mig ikke, om der fra Befalingsmænd kunde være faldet et Ord som det af den ærede Ordfører omtalte, hvis det er rigtigt, som „Bisser“ om saadanne Folk, for det er græseligt. (Afbrydelse: Det var om dem, der ikke bleve straffede). Ja, det vil jeg selvfølgelig ikke paa nogen Maade mene er rigtigt. Man er vistnok